

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: V. Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
 Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Åkarp sn

Uppteckningen rör

Göingar och slättbor (slättbon badade i ett linland, hade inte hört göken, lurades att äta en koskit, narrades att bjäbba som en hund, en göing pinkade i fickan på hans mollskimsrock, göingen som sökte natthärbärke på slätten tog slättbobonden som var i bara skjortan med på en åktur till stället där han skulle ha logi, slättbon träffar på en som blåser i näverlur), en göing gör narr - "Kon har skitit under rumpan!" - av en fin karl på slätten).

Ulspegel (tokerier).

Bäckamannen (en som kör med bäckamannen).

Trollet som inte kunde spara.

Meddelaren, lägenhetsägare, skicklig träslöjdare, änkeman. Född 1853 i Hagnarp, Norra Åkarp sn. Var i Vittsjö under 15 år, där han tjänte bonddräng. Bor i Göklet, Röke, sedan 50 år tillbaka.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: V. Göinge Adress:
 Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
 Uppteckningsår: 1939 Född år *-53* ; N. Åkarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

1

Det berättas om en slättbo att han badade i ett höraland. Sådana skulle slättborna vara. Han kom till ett linland, och där tyckte han det var blått - och han klev i, och badade i det. Det skulle vara slättbor, de som det var fråga om. Och så s a m den ena; men det var torrt.

Och så hade han inte hört göken förr. Men nu sa han att han hört den. Och de frågade honom (d. v. s. sedan han var hemkommen från resan), hur det var med det. - "Han satt på ett stenrös. Och så sa han: 'Ka-larm, ka-larm / *ka lårny!*'" - Det var en k r å k a .

Hylteknuden (så emedan han bodde på Hyltan; här i grannskapet; hette Knut) lockade en slättbo att äta en koskit.

Slättbon var på en marknad. Det var nog . . jag tror det var, Åby marknad. Och han var där och sålde ärter, och sen skulle han köpa bräder med sig hem.

Och Hylteknuden och slättbon, då de talade med varandra, så frågade slättbon honom, hur dant de hade med maten i Göinge.

- Det var inte vidare bra, det var det inte, sa Hylteknuden,

ACC. N:R. M. 6524:1-9

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Göinge Adress:
Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Åkarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

men slättbon sade att han tyckte att det skulle vara roligt att se hurudant bröd de hade, och Hylteknuden gav honom då en torr koskit. - "Det är så torrt och dåligt, det brödet vi har," sade Hylteknuden, "men man får breda duktigt med smör på. Man får breda duktigt med smör på!" Och slättbon höll med om att det var lite torrt, men man fick breda duktigt med smör på det, så gick det nog att äta; och slättbon tuggade i sig hela brödkakan.

Och så hade Hylteknuden hållit vad om att han skulle få slättbon att bjäbba som en hund. Då stod han hos honom och pratade om ärterna.

"Ja, det är små ärter jag har med mej," sa han, "men de är lätta att koka." Det var slättbon som sa det; han talade för sina ärter.

"Min kvinna, hon vill ha en hund," sa Hylteknuden. Och slättbon hade tre hundar. - Hur dana var de, frågade Hylteknuden. "Den ena, han är stor, och sär 'Wow, wow', sade slättbon med grovt mål." Och den andra är litet mindre. Han sär 'Vov, vov, vov', men den tredje det är Lill-Månsa hund, han säger 'Bjäbb, bjäbb,

ACC. N:R. M. 6524:1-9

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Göinge Adress:
Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Åkarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

3

bjäbb', men det är min kvinnas hund, och den får jag inte sälja."
- Men det var ju den, som Hylteknuden ville köpa, sade han, till
slättbon.

Slättbon hade en stor mollskinsrock på sig, av Rydbo-
holmstyg! Och under tiden som de talade, så vände sej slättbon
bort för att pissa, och då öppnade Hylteknuden, som stod bakom
då, på fickorna på hans rock, och så pissade han ner i fickorna
på mollskinsrocken; det kände inte slättbon förr än om en
stund, då det blev varmt på låren, då det tog igenom, men då
hade Hylteknuden skuttat undan.

Och sen en gång var det som Hylteknuden körde på slätten.
Och då när det blev kväll, så fick han inte låna hus. För där på
slätten var det svårt att få natthärbärge. "Kör dit och dit; kör
dit," sa de: "Där på det där stället, där brukar de få ligga."

Det var kallt, och det var sent.

På ett ställe kom bonden opp och steg ur fjäderkläderna
och sa att han kunde tala om var man kunde få ligga. Och Hylte-
knuden bad att han skulle gå med utom, och tygade honom att gå

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: V. Göinge Adress:
 Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
 Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Åkarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

4

med ut på gården, så han kunde visa honom vägen, och bonden var förstås, som han steg ur sängen, i bara skjortan.

Som de kom ut, tog Hylteknuden tag i honom och kastade honom upp i släden och körde iväg, och körde fram dit de skulle också, och sen fick bonden gå tillbaka till sitt, i bara skjortan hem igen. - Hylteknuden bodde i Slättsjö, här invid Örkelljunga.

Om episoden med slättbon, som åt en koskit, även på följande sätt:

Slättbon hade ju litet mat, han skulle äta.

Hyltaknuden: "Jag har också, men det är så torrt bröd. Men vi är fattiga där oppe. Man får breda bra med smör på."

Slättbon åt och tuggade.

Hyltaknuden: "Ja, det är trögt!"

Men slättbon smäckte i sej hela biten. (Meddelaren berättar här om saken från nyss, och låter fantasin spela litet, och förtydligar på det sättet litet hur det var.)

ACC. N.R. M. 6524:1-9

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Göinge Adress:
Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Åkarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

5

En slättbo kom till Hästhult, här .. och skulle köpa bräder. Och där träffade han en, som blåste i en lur, Kämp-Olan, (en fyra år sen han levde) och han bodde vid Hästhult, utom byn. (Och var en hundra år, när han dog.)

Och slättbon hade aldrig sett eller hört någon som blåste i en lur förr. - "Gud hjälp dem som felar på vettet," sa han, när han såg det. Han trodde att det var någon som var galen. Det ljuder ju och tutar så säreget.

ACC. N:R. M. 6524:1-9

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Göinge Adress:
Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Åkarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

6

Lundkvist körde med en ko och en stut.

Denne Lundkvist kunde gråta när han ville. Han körde en gång på en resa neråt, och när han mötte en fin karl där, som kom och gick vid vägen, så satte han sig och grät.

"Vad gråter du för, min gubbe lilla," frågade karlen.

"Ack, det är så ledsamt;" sade Lundkvist, "kon har skittit under rumpan."

Andra ville inte gärna ha sällskap med Lundkvist (på resor), för han kunde h ä n g a lasset, var han ville. Deras kräg de fick dra hansa lass med. - Han hade en liten påg (d. v. s. djävulen) mellan skacklarna.

ACC. N.R. U. 6524:1-9

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Göinge Adress:
Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Akarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sidan 7

7

Om U l s p e g e l , kungens hovnarr, som de hade förr,
för de har ju andra sätt att roa sig nu, berättas:

Han smorde vagnen. "Men allra mest där kungen skulle
sitta", hette det att han hade smort den.

Och så blev han en gång dömd att han skulle gå gatlopp.
Han skulle vara naken, och hovfröknarna skulle slå honom.

"Första horan slår det första slaget," sade han, och då
var det ingen av hovfröknarna, som ville slå.

Han hade så räliga byxor, och då fick han tyg av kungen
till ett par andra byxor, och då tog han tyget och satte det
till byxor bara framtill, så då han var hos kungen och vände
sej om, så var baken bar, när han vände hin sidan till, och då
fick han ju ha mer tyg till bakdel också på byxorna.

ACC. N:R. M. 6524:1-9

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Göinge Adress:
Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Åkarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Det var en man i Vedmar i Hörja, som körde med b ä c k a m a n n e n . Han gick ut och skramlade med betsel, och då kom bäckamannen. Han körde sin jord med honom. Men sen körde han för strängt med honom, och då ville bäckamannen inte komma opp. Då fick han skramla tre gånger med betsel, för att han skulle komma. Det kommer jag inte ihåg vad den mannen hette. Men han skulle vara Jonas Eliassons farfar.

Den som talade om detta (och följande, om trollen i Vedmar, se nedan), var framför allt Nils Broddasson. Han var född här i Slättsjö, och bodde här oppe.

ACC. N:R. M. 6524.1-9

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. Göinge Adress:
Socken: Röke Berättat av: Rudolf Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år -53 i N. Åkarp sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

T r o l l bodde det även i Vedmar - tätt vid klinten. Den mannen som hade bäckamannen att köra med (Jonas Eliassons farfar, se ovan) han gick där vid klinten och höstade, och så var det sent. Och då hade klockorna ringt i kyrkan.

Då kom där ut ett troll. Det kom ut ur berget, när han gick och höstade.

"Kom och följ med mej in, så skall du få mjölk och s o p p e r ," sade det där trollet. Men det gjorde han inte.

"Har du mer än du kan äta opp, så kan du gömma det till i morgon," sa han.

Då sa trollet: "Hö, hö, hö!" så sa trollet, "hö, hö, hö, ha jag visst det förr, så kunde jag ha varit en behållen man."

Det var en som hette Jon. Han kom vägen där förbi vid Ramnakulla. Då hörde han också trollen ropa på honom. Det sade man.

"Joon, Joooon, Jooon," ropade de de - långt och utdraget. Det var naturligtvis hornuven, som ropade.